

Naalakkersuisut

Formanden for Naalakkersuisut, Jens-Frederik Nielsen

Via e-mail på julle@nanoq.gl og andp@nanoq.gl

cc. Bestyrelsessekretariatet via govsec@nanoq.gl

Nuuk, 1. maj 2025

Bekymringsskrivelse angående Royal Greenlands seneste regnskab (2024)

Kære Jens-Frederik,

Grønlands Erhverv har modtaget en henvendelse med en række betragtninger om 2024-regnskabet for det 100 %Selvstyreejede Royal Greenland A/S. Da Royal Greenland er en stor arbejdsplads og en central virksomhed i samfundet, samt en konkurrent til private aktører, bringer vi hermed vores bekymring til din opmærksomhed. Generelt efterlyses en øget åbenhed om forholdene i de offentligt ejede virksomheder, bl.a. qua de særlige roller de indtager i samfundet. Vi henviser bl.a. til side 2 af ejerskabspolitikken fra 2023, hvoraf det fremgår:

"De selvstyreejede aktieselskaber skal udvise transparens ved at offentliggøre relevante informationer om selskabets virksomhed og ledelse."

Når man læser regnskabet, kunne man umiddelbart få det indtryk at det store underskud på 196 mio. DKK i 2024 primært er genereret udenfor Grønland som resultat af fejlslagne investeringer i Chile og Norge. Bekymringen går på, at en nærmere læsning af regnskabet vil kunne indikere, at der muligvis er nogle afvigelser, som ikke er tilstrækkeligt belyst og som kan flytte fokus fra, at der er udfordringer for selskabet herhjemme.

Overordnet set vurderes det, at der kan mangle behørig eller tilpas transparent redegørelse for et beløb på *minimum* 250 mio. DKK.

Tab på 250 mio. DKK

Der mangler en samlet og klar opstilling over resultatets ekstraordinære elementer. En række forklaringer fremgår ikke af den narrative ledelsesberetning med den konsekvens at offentligheden og ejeren ikke *uden videre* kan forholde sig til resultatets reelle kvalitet.

- Der er oplyst nedskrivning i Chile på 220 mio. DKK samt nedskrivning i Norge på 57 mio. DKK, i alt 277 mio. DKK.
- Af note 8 (på side 93) fremgår andre ekstraordinære indtægter på 264 mio. DKK fra salg af aktiver og forsikringserstatning (men disse fremgår ikke klart i ledelsesberetningen).
- Revisor anfører at 103 mio. DKK er forbundet med *betydelig usikkerhed* (men uden klar omtale i hovedrapporten/beretningen).

Værdiansættelse af det norske engagement

Der kan nok argumenteres for at værdien burde nedskrives væsentligt mere. Der er nedskrevet fra 200 mio. NOK til 50 mio. NOK.

Årsrapporten oplyser, at der kun er nedskrevet 57 mio. DKK på tilgodehavendet, som dog stadig er opgjort til 67 mio. DKK – med pant i en krabbebåd, der har mistet sin licens. Det virker optimistisk, og dette forhold kunne formentlig tages op til fornyet vurdering.

Tilgodehavender i Chile og Norge indgår fortsat som væsentlige balancetal, trods gentagne problemer og reelle tab.

Generel brug af notepraksis

Oplysninger om nedenstående forhold, der anses for at være *afgørende oplysninger*, er anført i noter og ikke i beretningen:

- Forsikringsudbetalinger
- Aktiesalg
- Væsentlige nedskrivninger
- Usikkerheder

At disse emner alene fremgår af noterne, og ikke omtales transparent i den narrative ledelsesberetning, kan medvirke til at vanskeliggøre muligheden for politisk og offentlig kontrol, som bl.a. er et af formålene med de offentligt tilgængelige regnskaber. Gennemgangen forholder sig ikke til om metoden kan komme på kant med god regnskabsskik, men konstaterer alene at transparensen udebliver.

Kvotepolitik

R/G tilgodeses med kvoter for at opretholde underskudsgivende produktion. Det kan bl.a. udledes at:

- Fabrikker nedlægges eller omdannes til modtagestationer
- Produktion centraliseres væk fra bygderne
- Infrastrukturprojekter reelt dækker over nedskalering af lokal aktivitet

Driftsmæssigt er disse dispositioner forventeligt både fornuftige og ansvarlige, men R/G agerer under en form for "samfundskontrakt". Den gør at R/G modtager kvoter, for at opretholde produktion på kysten. Alligevel lukkes nogle anlæg (eller omlægges til modtageanlæg). Der kan argumenteres for at dette underminerer samfundskontrakten.

Vi anbefaler at forholdene undersøges nærmere af Inatsisartut. Ikke mindst ud fra en betragtning om mulig konkurrenceforvridning overfor private aktører, der ikke tildeles kvoter med henvisning til de samfundsbidrag de har.

Forøget valuta- og kreditrisiko

R/G angiver selv, at selskabet er eksponeret mod betydelige valuta- og kreditrisici – blandt andet grundet uafdækkede positioner og høj gæld. 89 % af omsætningen kommer fra markeder uden for Grønland og Danmark, og valutarisici er kun delvist afdækket.

Der er en risiko for fremtidige tab relateret til den finansielle gearing (netto rentebærende gæld / EBITDA), der stadig er over 7, og at rentefølsomheden er stigende. Denne risiko vil, hvis den realiserer sig, påvirke Selvstyrets kapital (som ejer) og muligheden for at opretholde en bæredygtig udbyttepolitik. Udbyttepolitikken er defineret i ejerskabsstrategien på side 3, hvor der også gøres nogle samfundsmæssige betragtninger i forhold til udbyttet og hvordan dette skal gøre gavn for samfundet.

Egenkapital

Som offentligt ejet selskab er egenkapitalen i selskabet, *samfundets* "tilgodehavende" i selskabet, men denne er nu reduceret med 303 mio. DKK alene på ét år. Alt imens et selskab skal kunne tåle udsving i sine resultater, så kan den fortsatte udvikling med store tab ikke være bæredygtig. Konsekvenserne for landskassen, og dermed samfundet og skatteyderne, kan være:

- Reduceret udbytte (der blev heller ikke udbetalt udbytte i 2024)
- Behov for kapitaltilførsel (igen)
- Reduceret mulighed for samfundsbidrag i form af arbejdspladser og infrastruktur (hvori konflikten med samfundskontrakten bl.a. kan opstå)

Anbefaling

Royal Greenlands årsrapport 2024 er regnskabsmæssigt kompleks, men viser et reelt underskud, som delvist sløres af engangsindtægter, og hvis årsager ikke synes forklaret fyldestgørende i rapportens hovedtekster. De usædvanlige forhold og deres betydning findes alene i noterne.

Det er vores indtryk fra medierne, at der allerede er truffet beslutning, eller delvis beslutning, vedr. hvilke aktiviteter Royal Greenland kan og skal have i udlandet. Derudover foreslår vi følgende:

- At Naalakkersuisut kræver en redegørelse for brugen af noter samt går mere dybdegående til værks i at belyse afdækningen af de 250 mio. DKK, som ikke anses som værende fyldestgørende forklaret.
- At der indføres højere krav om transparens i samfundsejede selskabers regnskabsafleggelse.
- At Inatsisartut undersøger om de givne kvoter modsvarer af faktisk drift i Grønland.

Vi håber at denne henvendelse på vegne af erhvervet vil blive taget vel og konstruktivt imod. Vores henvendelse vedrører alene aspekter af regnskabsafleggelsen, der bør have væsentlig betydning for Selvstyret som ejer og for det grønlandske samfund, som R/G har, og angiver at have, en særlig forpligtelse overfor.

Med venlig hilsen

Grønlands Erhverv

Christian Keldsen
Direktør

C.C. Fungerende administrerende direktør i Royal Greenland, Preben Sunke prsu@royalgreenland.com